

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประชากรในประเทศไทยสามารถเลือกใช้รูปแบบในการเดินทางหลัก ๆ โดยรูปแบบการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และการเดินทางด้วยบริการขนส่งสาธารณะ เช่น รถยนต์โดยสารประจำทาง (รถทัวร์) รถไฟ และเครื่องบิน ซึ่งปัจจุบันประชากรในประเทศไทยส่วนมากมีแนวคิดหรือค่านิยมในการซื้อรถยนต์ไว้ใช้ในการเดินทางเองเป็นส่วนมาก ประกอบกับนโยบายลดคันแรกของรัฐบาล ที่ทำให้ประชากร โดยเฉพาะกลุ่มที่มีเงินเดือนเป็นของตัวเอง สามารถเป็นเจ้าของรถยนต์ได้มากขึ้น จึงมีแนวโน้มที่คนส่วนมากจะหันมาใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางสูง ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินโดยสารก็เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากการเข้ามาทำธุรกิจของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายมากขึ้น จากข้อมูลที่ว่าข้างต้นจะมีผลกระทบโดยตรงกับรูปแบบการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ และรถโดยสารประจำทาง (รถทัวร์) ที่จะทำให้ผู้โดยสารเปลี่ยนใจไปใช้รูปแบบการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้น ซึ่งในระยะยาวแล้วถ้าเหตุการณ์ยังเป็นเช่นนี้ต่อไป โดยที่รูปแบบที่ได้รับผลกระทบไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะการขนส่งผู้โดยสารด้วยรถยนต์ประจำทาง (รถทัวร์) ซึ่งปัจจุบันดำเนินการร่วมจากบริษัทเอกชน อาจประสบภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงินได้ เนื่องจากรายได้ที่เคยได้รับเริ่มลดลงจากการที่ผู้โดยสารน้อยลง ส่วนการเดินทางโดยรถไฟอาจไม่ได้รับผลกระทบมากนักเนื่องจากการดำเนินการโดยภาครัฐทั้งหมด

โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาถึงเส้นทางในการเดินทาง จากจังหวัดฉะเชิงเทรา ไปสู่จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรมที่สำคัญ มีนิคมอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ในพื้นที่ ทำให้แรงงานจากทั่วประเทศเริ่มเข้ามาในจังหวัดจำนวนมาก และบางส่วนที่ทำงานมาในระยะหนึ่งแล้วก็จะเริ่มหาที่อยู่อาศัยอย่างถาวร ซึ่งทำให้มีประชากรเพิ่มขึ้น จึงเป็นที่น่าสนใจในการที่จะศึกษาถึงประชากรในกลุ่มดังกล่าวถึงพฤติกรรมที่จะเลือกรูปแบบในการเดินทาง ที่จะไปสู่จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีคนนิยมไปท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายเช่น วัดพระธาตุคอกยสุเทพ อุทยานแห่งชาติคอกยอินทนนท์ คอกยอ่างขาง บ้านบ่อสร้าง ศูนย์ศิลปหัตถกรรมบ้านถวายเป็นต้น และจังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายในการเลือกรูปแบบการเดินทางได้หลายชนิด

ดังนั้นการศึกษาวเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการเดินทาง: เส้นทาง
 ฉะเชิงเทรา - เชียงใหม่ จึงเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาภาพรวมของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการตัดสินใจ
 เลือกรูปแบบต่าง ๆ ในการเดินทางว่ามีปัจจัยอะไรที่เข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง ซึ่งการเลือกรูปแบบการ
 เดินทางของแต่ละคนนั้นจะแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น ค่าใช้จ่าย
 เวลาที่ใช้เดินทาง ความถี่ในการให้บริการ ความปลอดภัย เป็นต้น อันจะเป็นแนวทางที่ทำให้เห็น
 พฤติกรรมการเลือกรูปแบบของประชากรในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา และสามารถ
 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปสู่การพัฒนาระบบการขนส่งผู้โดยสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่
 เกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทาง
2. เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบการเดินทาง และพฤติกรรมของผู้เดินทาง จากจังหวัด

ฉะเชิงเทรา ถึง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแยกออกเป็น กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการเดินทาง
 ที่นำมาใช้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามในพื้นที่เขต อำเภอเมือง จังหวัด
 ฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 100 คน ซึ่งได้มาจากการ
 คำนวณตามทฤษฎี ยามาเน่ โดยจะเก็บแบบสอบถามตามสถานที่ที่มีคนจำนวนมากเช่น
 ห้างสรรพสินค้า สถานีขนส่งผู้โดยสารฉะเชิงเทรา สถานีรถไฟ และตามหมู่บ้านต่าง ๆ รวมถึง
 พนักงานในบริษัทที่ผู้วิจัยได้ทำงานอยู่ ซึ่งมีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองเท่านั้น
2. รูปแบบการเดินทางที่นำมาใช้ คือ การเดินทางโดยระบบการขนส่งสาธารณะและการ
 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวซึ่งประกอบด้วย การเดินทางโดยเครื่องบิน การเดินทางโดยรถไฟ การ
 เดินทางโดยรถทัวร์โดยสารปรับอากาศ และการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว
3. ปัจจัยที่นำมาใช้เป็นตัวแปรในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าใช้จ่าย ระยะเวลาที่ใช้เดินทาง
 ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ความตรงต่อเวลา และความถี่ในการให้บริการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ การใช้แบบสอบถาม ซึ่งจะประยุกต์เอาเทคนิคการ
 จัดลำดับอย่างง่าย Sample Ranking Method มาใช้ในการลำดับความสำคัญปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
 เลือกรูปแบบในการเดินทาง ลำดับรูปแบบที่จะใช้บริการ และใช้ลำดับปัจจัยเปรียบเทียบรูปแบบใน

การเดินทาง จากนั้นใช้โปรแกรม SPSS เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ด้านเพศ อายุ รายได้ กับตัวแปรตาม ด้านปัจจัยที่สำคัญและรูปแบบที่ใช้ในการเดินทาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางของประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่จะเดินทางไปสู่ จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถเข้าใจในพฤติกรรมการเลือกรูปแบบในการเดินทางและเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเดินทางแต่ละชนิด ให้ตอบสนองผู้ใช้บริการในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามคำศัพท์

1. ผู้โดยสาร (Passenger) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปกับยานพาหนะ แต่ไม่ต้องรับผิดชอบค่าโดยสารเพื่อให้ถึงจุดหมายปลายทาง ซึ่งในงานวิจัยนี้จะหมายถึง ผู้โดยสารรถยนต์โดยสารปรับอากาศ ผู้โดยสารเครื่องบิน (Low Cost) ผู้โดยสารรถไฟ
2. การขนส่งผู้โดยสาร (Passenger Transportation) หมายถึง กิจกรรมที่มีการเคลื่อนย้ายบุคคลหรือผู้โดยสารจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการขนส่งผู้โดยสารจาก จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปถึง จังหวัดเชียงใหม่
3. รถโดยสารประจำทาง หมายถึง พาหนะที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อรับค่าโดยสารจากผู้มาใช้บริการ ในงานวิจัยนี้จะนับเพียงรถโดยสารปรับอากาศที่ให้บริการเส้นทาง ฉะเชิงเทรา ไปถึง เชียงใหม่
4. รถโดยสารส่วนบุคคล หรือรถโดยสารส่วนตัว จะหมายถึง พาหนะที่ผู้โดยสารถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ และมีอิสระในการใช้พาหนะดังกล่าวในการเดินทาง
5. เครื่องบิน (Low Cost) หมายถึง การให้บริการการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศโดยสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ที่มีจุดหมายปลายทางที่จังหวัดเชียงใหม่